

## Teismo proceso išlaidos - Suomija

Šiame puslapyje pateikiama informacija apie teismo išlaidas Suomijoje.



### Teisininkų užmokesčio reglamentavimo sistema

#### Baristeriai (įskaitant solisitorius ir advokatus)

Suomijoje baristerių užmokestis nustatomas laikantis Advokatų tinkamos profesinės elgsenos taisyklių ir Užmokesčio rekomendacijų, kurias yra patvirtinusi Suomijos teisininkų asociacija.

#### Antstoliai

Suomijoje antstolių užmokestis nustatomas 2008 m. Vyriausybės potvarkiu Nr. 925, įstatymu dėl užmokesčio už priverstinį vykdymą (1995 m. Nr. 34) ir 1995 m. Vyriausybės potvarkiu Nr. 35.

#### Advokatai

Suomijoje advokatų užmokestis nustatomas Komerciniu kodeksu 18:5, įstatymu dėl teisinės pagalbos (2002 m. Nr. 257) ir 2008 m. Vyriausybės potvarkiu Nr. 290.

### Nustatytosios išlaidos

#### Nustatytosios civilinių bylų išlaidos

#### Nustatytosios civilinių bylų išlaidos, kurias turi padengti šalys

Suomijoje į nustatytąsias išlaidas įtraukiami **teisinio proceso mokesčiai** ir **dokumentų mokesčiai**. Teisinio proceso mokesčiai (teismo nagrinėjimo mokestis, pareiškimo mokestis, pristatymo mokestis) renkami iš bylos šalies kaip kompensacija už bylos nagrinėjimą ir priemones, kurių imamasi vykstant teismo procesui. Iš teisinio proceso mokesčio taip pat mokama už oficialaus dokumento, kuriame išdėstytas byloje priimtas sprendimas ar laikinasis sprendimas, pristatymą. Teismo nagrinėjimo mokesčio dydis skirtingas – nuo 79 EUR civilinėse bylose, kurios nagrinėjamos apylinkės teismuose, iki 223 EUR, jeigu civilinės bylos nagrinėjamos komerciniame teisme.

Dokumentų mokesčiai (išrašų mokestis, kopijų mokestis, pažymėjimų mokestis) renkami už prašomus pateikti konkrečius dokumentus, jeigu negalioja įstatymo nustatytas atleidimas nuo mokesčio. Pvz., mokestis neimamas iš nukentėjusiosios šalies baudžiamojoje byloje, kurioje kaltinimą palaiko valstybinis kaltintojas.

Išlaidos išsamiai nurodomos svetainėje „Teisingumas“ ir Įstatyme dėl teismo mokesčių (2009 m. Įstatymas dėl teismų ir tam tikrų teismo administravimo organų veiklos mokesčių Nr. 701) ir atitinkamuose Valstybės tarybos potvarkiuose.

Skyrybų bylose bendras teismo nagrinėjimo mokestis sudarytas iš pradinio 79 EUR mokesčio ir 44 EUR mokesčio už teismo proceso tęsimą po svarstymo laikotarpio. Advokato pagalba gali kainuoti maždaug 1 000 EUR. Bylose, kuriose pateikiami pareiškimai, mokestis yra 72 EUR. Civilinės teisės bylose teismo nagrinėjimo mokestis apylinkės teisme yra 79–179 EUR ir dar 179 EUR, jeigu apeliacinis skundas įteikiamas Apeliaciniam teismui. Išlaidos advokatui gali siekti 6 000 EUR ir daugiau.

### **Civilinės bylos etapas, kuomet reikia apmokėti nustatytąsias išlaidas**

Bylos šalis civilinėje byloje nustatytąsias išlaidas turi apmokėti baigus nagrinėti bylą.

### **Nustatytosios baudžiamųjų bylų išlaidos**

#### **Nustatytosios baudžiamųjų bylų išlaidos, kurias turi atlyginti šalys**

Suomijoje bylos šalys neapmoka jokių išlaidų baudžiamosiose bylose, kurias pirmosios instancijos teisme veda valstybinis kaltintojas.

### **Baudžiamosios bylos etapas, kuomet reikia apmokėti nustatytąsias išlaidas**

Bylos šalis baudžiamosios bylos nustatytąsias išlaidas turi apmokėti baigus nagrinėti bylą.

### **Nustatytosios konstitucinių bylų išlaidos**

#### **Nustatytosios konstitucinių bylų išlaidos, kurias turi apmokėti šalys**

Suomijoje nėra konstitucinių teismų; atitinkamos bylos nagrinėjamos kaip baudžiamosios bylos. Bylos šalys neapmoka jokių baudžiamųjų bylų, kurias pirmosios instancijos teisme veda valstybinis kaltintojas, išlaidų.

### **Konstitucinės bylos etapas, kuomet reikia apmokėti nustatytąsias išlaidas**

Išlaidos turi būti apmokėtos baigus nagrinėti bylą.

### **Teisinių atstovų pateiktina išankstinė informacija**

#### **Šalių teisės ir pareigos**

**Teisiniai atstovai** galimo teismo proceso šalims turi pateikti išankstinę informaciją, kad jos išmanytų savo teises ir pareigas, savo galimybes laimėti bylą ir susijusias išlaidas – įskaitant išlaidas, kurias turėtų apmokėti pralaimėjusioji šalis. Šie dalykai apibrėžti **Suomijos teisininkų asociacijos** [Elgesio kodekse](#). Baristeris įstatymo taip pat yra įpareigojamas išlaikyti **kliento konfidencialumą**.

#### **Teisiniai išlaidų šaltiniai**

##### **Kur rasti informacijos apie išlaidų šaltinius Suomijoje?**

Informacija apie išlaidų šaltinius pateikiama [Teisingumo ministerijos](#) svetainėje.

##### **Kokia kalba galima gauti informacijos apie išlaidų šaltinius Suomijoje?**

Informacija pateikiama suomių, švedų ir anglų kalbomis.

##### **Kur rasti informacijos apie tarpininkavimą?**

Informacija apie tarpininkavimą pateikiama Teisingumo ministerijos ir **Nacionalinio sveikatos ir gerovės instituto** svetainėse.

##### **Kur rasti papildomos informacijos apie išlaidas?**

#### **Interneto svetainė, kurioje pateikta informacija apie išlaidas**

Išsami informacija apie išlaidas ir teismo proceso mokesčius **nemokamai** pateikiama [Suomijos teisingumo ministerijos](#) svetainėje.

##### **Kur rasti informacijos apie vidutinę įvairių procedūrų trukmę?**

Informacija apie vidutinę trukmę pateikiama [Teisingumo ministerijos](#) svetainės veiklos rūšių „Apžvalgoje“.

##### **Kur rasti informacijos apie vidutines bendras konkretaus proceso išlaidas?**

Informacija apie vidutines bendras proceso išlaidas pateikiama Suomijos teismų sistemos svetainėje [„Teisingumas“](#).

#### **Pridėtinės vertės mokestis**

## Kaip pateikiama ši informacija?

Informacija pateikiama [Teisingumo ministerijos](#) svetainėje. Pagal Suomijos teisininkų asociacijos parengtas Užmokesčio rekomendacijas už klientui atliktą užduotį turi būti apskaičiuojamas su PVM.

## Kokios taikomos normos?

Teisinėms paslaugoms taikomas 22 % PVM mokestis. Teisinės pagalbos mokesčiams PVM netaikomas.

## Teisinė pagalba

### Taikytinos pajamų ribos civilinės teisės srityje

Ribinė pajamų norma apskaičiuojama pagal nustatytą formulę. Apskritai nemokama teisinė pagalba teikiama tuo atveju, jeigu pareiškėjo mėnesio pajamos nesusituokusiems asmenims mažesnės nei 700 EUR per mėnesį. Ją taip pat galima teikti išskaičiuojant progresinį mokestį, jeigu pareiškėjo pajamos yra nuo 700 EUR iki 1 500 EUR. Teisinė pagalba neteikiama, jeigu pareiškėjo pajamos viršija 1 500 EUR per mėnesį. Atitinkamos pajamos, kurios skaičiuojamos sutuoktiniui, yra 600 EUR ir 1 300 EUR.

Iš pareiškėjų, kuriems teisinė pagalba teikiama taikant išskaitytiną dalį, imamas 70 EUR mokestis. Be to, imama papildoma išskaitytina dalis, jeigu pareiškėjo likvidaus turto vertė viršija 5 000 EUR.

### Taikytinos atsakovų pajamų ribos baudžiamosios teisės srityje

Ribinė pajamų norma apskaičiuojama pagal nustatytą formulę. Apskritai nemokama teisinė pagalba teikiama tuo atveju, jeigu pareiškėjo mėnesinės pajamos nesusituokusiems asmenims mažesnės nei 700 EUR per mėnesį. Ją taip pat galima teikti išskaičiuojant progresinį mokestį, jeigu pareiškėjo pajamos yra nuo 700 EUR iki 1 500 EUR. Teisinė pagalba neteikiama, jeigu pareiškėjo pajamos viršija 1 500 EUR per mėnesį. Atitinkamos pajamos, kurios skaičiuojamos sutuoktiniui, yra 600 EUR ir 1 300 EUR. Papildomos informacijos galima rasti svetainėje „Teisingumas“. Iš pareiškėjų, kuriems teisinė pagalba teikiama taikant išskaitytiną dalį, imamas 70 EUR mokestis. Be to, imama papildoma išskaitytina dalis, jeigu pareiškėjo likvidaus turto vertė viršija 5 000 EUR.

Be pirmiau išdėstytų dalykų, neatsižvelgiant į atsakovų finansinę padėtį jie turi teisę į gynėją, už kurio dalyvavimą moka valstybė, jeigu jie apkaltinami sunkinančiomis aplinkybėmis padarę nusikaltimą ar suimami arba sulaikomi. Teismas gynėją, už kurio dalyvavimą moka valstybė, savo nuožiūra taip pat gali skirti jaunesniam nei 18 metų asmeniui arba tokiam asmeniui, kuris negali pasirūpinti savo gynyba. Tačiau jeigu atsakovas nuteisiamas, tada jis privalo grąžinti valstybei pinigų sumą, kurią valstybė išleido samdydama gynėją, už kurio dalyvavimą moka valstybė, jeigu jis nebūtų turėjęs teisės gauti teisinės pagalbos. Šiuo atveju atsakovo atsakomybė apmokėti išlaidas nustatoma laikantis teisinės pagalbos taisyklių.

### Taikytinos nukentėjusiųjų pajamų ribos baudžiamosios teisės srityje

Tam tikrų sunkinančiomis aplinkybėmis padarytų nusikaltimų, pvz., buitinio smurto ar lytinių nusikaltimų, aukos turi teisę į įgaliojajį asmenį ir lydintįjį asmenį, nepaisant aukos finansinės padėties.

Be to, aukos teisinę pagalbą gali gauti pagal bendrus kriterijus: apskritai teisinė pagalba nemokama, jeigu pareiškėjo mėnesinės pajamos, skaičiuojamos nesusituokusiems asmenims, mažesnės nei 700 EUR per mėnesį. Ją taip pat galima teikti išskaičiuojant progresinį mokestį, jeigu pareiškėjo pajamos yra nuo 700 EUR iki 1 500 EUR. Teisinė pagalba neteikiama, jeigu pareiškėjo pajamos viršija 1 500 EUR per mėnesį. Atitinkamos pajamos, kurios skaičiuojamos sutuoktiniui, yra 600 EUR ir 1 300 EUR. Iš pareiškėjų, kuriems teisinė pagalba teikiama taikant išskaitytiną dalį, imamas 70 EUR mokestis. Be to, imama papildoma išskaitytina dalis, jeigu pareiškėjo likvidaus turto vertė viršija 5 000 EUR.

### Kitos teisinės pagalbos teikimo nukentėjusiesiems sąlygos

Dėl teisinės pagalbos visada kreipiamasi į Viešąją teisinės pagalbos įstaigą. Galima kreiptis į bet kurią Viešosios teisinės pagalbos įstaigą neatsižvelgiant į pareiškėjo gyvenamąją vietą. Dažniausiai būna patogų paraišką įteikti artimiausiai įstaigai.

Pareiškėjas turi pateikti įrodymus apie savo finansinę padėtį, visų teisinių išlaidų draudimą ir dalyką, dėl kurio prašoma teisinės pagalbos.

Teisinės pagalbos įstaigai paraiškos įteikiamos raštu ar perduodamos žodžiu ir su paraiška įteikiami būtini dokumentai. Paraiškos formą ir jos priedus Teisinės pagalbos įstaigai galima siųsti paštu, faksu ar elektroniniu paštu.

Paraiškos forma pateikiama Teisinės pagalbos paraiškos formos puslapyje; ji taip pat prieinama Viešosiose teisinės pagalbos įstaigose, teismuose ir advokatų kontorose.

Jeigu pareiškėjas pageidauja, kad teismo byloje jam padėtų privatus įgaliotasis asmuo, pastarasis gali įteikti teisinės pagalbos paraišką.

Jeigu asmuo tampa buitinio smurto arba lytinio nusikaltimo auka, teismas nukentėjusiam gali paskirti įgaliotąjį asmenį arba lydintįjį asmenį, kuris dalyvauja atliekant ikiteisminį tyrimą ir nagrinėjant bylą. Jeigu nukentėjusysis teismui nori įteikti ieškinį, teismas paskiria įgaliotąjį asmenį. Jeigu asmuo neįteikia jokio ieškinių, jam gali būti paskirtas lydintysis asmuo.

Kaip minėta, gynėjas, už kurio dalyvavimą moka valstybė, gavus prašymą skiriamas įtariamajam padarius nusikaltimą sunkinančiomis aplinkybėmis ar suimtajam arba sulaikytajam asmeniui. Teismas gynėją, už kurio dalyvavimą moka valstybė, savo nuožiūra taip pat gali skirti jaunesniam nei 18 metų asmeniui arba tokiam asmeniui, kuris negali pasirūpinti savo teisine gynyba.

#### **Nemokamas teismo procesas**

Teisinės pagalbos gavėjas atleidžiamas nuo įpareigojimo sumokėti mokesčių.

Be to, įstatyme (1993 m. Įstatymas dėl teismo mokesčių Nr. 701) nustatyta, kad tam tikros bylos nagrinėjamos nemokamai. Šios bylos – tai, pvz., privačių asmenų skolų sureguliuavimo bylos ir baudžiamosios bylos, kurias valstybinis kaltintojas veda pirmosios instancijos teisme. Užsienio šalių institucijų ir užsienio piliečių bylos gali būti nagrinėjamos nemokamai, jeigu yra sudaryti abipusės teisinės pagalbos susitarimai.

#### **Kada bylą pralaimėjusi šalis turi padengti bylą laimėjusios šalies išlaidas?**

Paprastai civilinės teisenos bylą išlaidas padengia pralaimėjusioji šalis (išimtyms taikomos byloms, susijusioms su skundais, ir byloms, kuriose taikomos privalomosios įstatymų nuostatos, pvz., daugelyje šeimos teisės klausimų). Administraciniuose teismuose kiekviena šalis susimoka savo išlaidų dalį. Teismo nutartyje nurodoma, ar pralaimėjusioji šalis turi apmokėti laimėjusios šalies išlaidas.

#### **Ekspertų užmokestis**

Ekspertų užmokestį nustato teismas. Šiam užmokesčiui nėra nustatytų apribojimų, tačiau jis turi būti laikomas pagrįstu.

#### **Vertėjų raštu ir žodžiu užmokestis**

Vertėjų raštu ir žodžiu užmokestį nustato teismas. Šiam užmokesčiui nėra nustatytų apribojimų, jeigu užmokestis yra pagrįstas. Vidutinis vertėjo užmokestis yra 80 EUR už puslapį. Šalis atleidžiama nuo įpareigojimo mokėti šį užmokestį, jeigu jam teikiama teisinė pagalba.

#### **Susijusios nuorodos**

[Suomijos teisingumo ministerijos svetainė](#)

[Suomijos teismų sistemos interneto svetainė](#)

[Suomijos teisininkų asociacijos svetainė](#)

#### **Susiję priedai**

[Suomijos išlaidų skaidrumo tyrimo ataskaita](#)

---

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos valstybės narės. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Europos Komisija nepriima jokios atsakomybės ar teisinių įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą ar nurodomą informaciją ar duomenis. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisyklės rasite puslapyje „Teisinė informacija“.

Paskutinis naujinimas: 14/10/2018